

PAJUN TAISTELUN JA VALGAN VAPAUTTAMISEN 100- VUOTISMUISTOPÄIVÄ 31.01.2019

SUURLÄHETILÄS TIMO KANTOLA

Arvoisa ministeri Luik ja ministeri Niinistö. Hyvät valgalaiset, virolaiset ja suomalaiset,

Viron vapaussota oli Viron taistelu, ja Viron voitto. Tänä päivänä on hyvä pysähtyä muistamaan vapaussotaa ja uhrauksia, joita mukana olleet tekivät.

Kuulimme jo, että Pohjan pojat olivat täällä 100 vuotta sitten. Pajun kartanon alueella taisteltiin koviin uhrauksiin 31.1.1919. Suomalaisjoukolla – Pohjan pojat – oli iso rooli näissä taisteluissa.

Kaikkiaan suomalaisia oli mukana Viron vapaussodassa lähes 4000.

Tarinoita on monia. Paljon niitä on kirjattu ylös. Varmasti monien suomalaisten perhehistoriassa on vielä kertomattomia tarinoita. Missä iso-isoisä oikein taisteli, ja miksi?

3. tammikuuta sai Kuusalussa hautakiven Aukusti Tuominen – näihin vuosiin asti tuntemattomana haudattu, ilmeisesti ensimmäinen Viron vapaussodassa kaatunut suomalainen. Se oli koskettava tilaisuus. Varmasti myös paikalla olleille Aukusti Tuomisen sukulaisille.

Moni jäi sille tielle, ja sai nimensä tuolla ulkona olevalle kaatuneiden muistotaululle. Yksi näistä oli Juho Heikki Remes. Meidän joukossamme on tänään kollegani Suomen ulkoministeriöstä, osastopäällikkö Jouni Mölsä, jonka sukulainen Remes oli. Hän kaatui aamuyöllä 1.2.1919 Valgassa, missä hän oli tiedustelutehtävissä.

Vaimoni perhepiirissä muistetaan Eino-setä, joka taisteli Pohjan poikien riveissä. Palasi Suomeen, kotiinsa Sortavalassa, ja osti Viron retkeltä jäljelle jääneillä rahoillaan uuden puvun ja taskukellon. Hänelle yksi syy lähtöön Viron vapaussotaan oli se, että Suomessa oli kovat ajat - hän muisteli, että leivästä oli pulaa.

Joillakin oli omat kovat kokemukset Suomen sisällissodasta, ja niiden takia oli tarve lähteä. Se ymmärrettiin, että Suomen oman turvallisuuden takia oli tärkeää, että Viro on vapaa. Selvää on, että myös tunne heimoveljeydestä oli monille tärkeä syy lähtöön – tärkeinkin syy. Tarinoita on monia, ja suomalaisjoukoissa oli monenlaisilla mielteillä mukaan tulleita miehiä.

Yhteistä oli, että kaikki tiesivät, mihin tulivat. Että kyse oli Viron vapaussodasta ja Viron auttamisesta. Ja että omat uhraukset voivat olla kovia. ”Eesti Vabariik” on aina kajahtanut suomalaisille rakkaalta. Siinä on ikivanhat siteet, yhteinen kulttuuripohja, heimoveljeys, maantieteellinen läheisyys, ja tuoreemmat yhteiset kokemukset.

On kunnia saada olla mukana täällä tänään, ja olla mukana edistämässä Suomen ja Viron välistä yhteistyötä. Jaamme samaa ymmärrystä turvallisuudesta, arvoista, vastuullisuudesta ja välittämisestä, ja kansainvälisestä yhteistyöstä.

Historian tuntien voimme katsoa eteenpäin. Kiitos siitä, että voimme kokoontua kunnioittamaan Viron vapaussodan muistoa.

Kiitos